

Nr 33

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1965/66 till vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m., given Stockholms slott den 11 februari 1965.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven Aspling

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att investeringsramen för byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus för nästa budgetår fastställs till 65 milj. kr. Med hänsyn till beräknad reservation på anslaget vid utgången av budgetåret 1964/65 uppgår anslagsbehovet till 31 milj. kr.

I investeringsramen ingår 7 milj. kr. för avslutande arbeten vid sjukhus som uppförts under senare år. Till medicinska centra och forskningsavdelningar m. m. vid Ulleråkers och S:t Lars sjukhus beräknas 17 milj. kr. och till vårdavdelningar för mentalt sjuka barn och ungdomar vid samma sjukhus 5 milj. kr. Investeringsramen omfattar i övrigt 17 milj. kr. för uppförande och ombyggnad av vårdpaviljonger och terapilokaler vid olika sjukhus och 19 milj. kr. för andra upprustningsarbeten vid mentalsjukhusen.

I propositionen framläggs därjämte förslag om markförvärv för ett nytt skolhem i Vingåkers kommun, avsett för undervisning och vård av pojkar med komplicerad utvecklingshämning.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 11
februari 1965.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM,
LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, HERMANSSON, HOLM-
QVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, *vissa byggnadsfrågor inom mentalsjukvården m. m.* och anför därvid följande.

I årets statsverksproposition (bil. 7 s. 395) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m. för budgetåret 1965/66 beräkna ett investeringsanslag av 35 milj. kr. Beredningen av denna fråga är nu avslutad och jag anhåller att få redogöra för den närmare.

Vidare har mentalsjukvårdsberedningen i skrivelse den 5 februari 1965 hemställt, att 150 000 kr. måtte anvisas för förvärv av mark i Vingåkers kommun för uppförande av ett nytt skolhem för pojkar med komplicerad utvecklingshämning. Jag anhåller att nu få anmäla även denna fråga.

I. Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m.

Framställning av mentalsjukvårdsberedningen

I skrivelse den 22 december 1964 erinrar *mentalsjukvårdsberedningen* om att uppförande pågår av nya vårdenheter för mentalt sjuka barn och ungdomar vid Ulleråkers och S:t Lars sjukhus samt av medicinskt centrum jämte forskningsavdelning m. m. vid sistnämnda sjukhus. Byggnadsarbetena för nytt medicinskt centrum jämte forskningsavdelning m. m. vid Ulleråkers sjukhus beräknas kunna påbörjas i mars 1965.

Utredningsarbete pågår för de tidigare i princip beslutade sjukhusen i Danderyd, Huddinge, Norrtälje, Nyköping, Värnamo, Varberg och Gällivare.

För de befintliga sjukhusen görs fortlöpande en allmän översyn av tidigare upprättade planer för sjukhusens upprustning. Som ett led i detta arbete verkställs sedan ett par år tillbaka planenligt en genomgripande

översyn och upprustning av sjukhusens installationer för elkraftförsörjning och för distribution av elektrisk kraft inom sjukhusen.

I investeringsplanen redovisas ett antal byggnadsobjekt såsom slutredovisade med en förbrukning, som med ca 1 milj. kr. understiger beslutade kostnadsramar. För ett tiotal objekt redovisas en ramsänkning med likaledes ca 1 milj. kr. Vidare har ett sjuttiotal arbeten redovisats med oförändrade kostnadsramar i det nya prisläget.

Mentalsjukvårdsberedningen har sedermera med skrivelse den 5 februari 1965 överlämnat kostnadsberäkningar avseende ett tiotal byggnadsobjekt, vilka kostnadsberäkningar inte var färdiga vid den tidpunkt då beredningen ingav sin anslagsframställning.

Beträffande vissa erforderliga byggnadsobjekt, som bör påbörjas redan under budgetåret 1965/66, avser beredningen att — så snart återstående tekniska och ekonomiska utredningar slutförts — redovisa ärendena i sådan ordning, att proposition angående kostnadsramarna kan avlåtas till årets riksdag vid dess höstsession. För dessa byggnadsföretag har i beredningens förslag till investeringsplan inte redovisats någon kostnadsram utan endast den för budgetåret 1965/66 uppskattade medelsförbrukningen.

Kostnaderna för de i förslaget till investeringsplan redovisade byggnadsföretagen grundar sig på prisläget den 1 juli 1964.

Beredningen beräknar en medelsförbrukning för budgetåren 1964/65 och 1965/66 av 65,0 resp. 64,4 milj. kr.

De individuella förslag till om- och nybyggnadsåtgärder, som framläggs i det följande, ansluter i huvudsak till uppdragna riktlinjer för upprustning av resp. sjukhus och ingår därvid som ett led i planernas fortsatta genomförande.

Ulleråkers sjukhus i Uppsala

Väg till panncentral. Oljetransporterna till Ulleråkers sjukhus sker f. n. på sjukhusets södra infartsväg från Dag Hammarskjölds väg genom södra sjukhusets paviljongområde fram till panncentralen. Denna väg har — med undantag för en kortare sträcka i omedelbar anslutning till infarten — inte erforderlig bärighet och standard i övrigt för denna typ av transporter och är vad gäller uppfarten till panncentralen olämpligt utlagd och saknar vändplats.

För att frigöra paviljongområdet från oljetransporter bör i stället för detta ändamål utnyttjas en i förlängningen av södra infartsvägen befintlig väg. Därvid måste denna väg i erforderlig utsträckning förbättras och kompletteras med vändplats.

Arbetena torde kunna utföras under budgetåret 1965/66. Beredningen avser att senare under året framlägga på grundval av huvudhandlingar upprättad kostnadsberäkning. I investeringsplanen bör redovisas en för nästa budgetår uppskattad medelsförbrukning av 200 000 kr.

Elarbeten. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagda förslag beslöt 1962 och 1964 års riksdagar (prop. 1962: 76, SU 129, rskr 297 resp. prop. 1964: 86, SU 58, rskr 171), att spänningen i panncentralen skulle i samband med vissa moderniseringsarbeten ändras från 3×220 V till 380/220 V. Två nya transformatorer på vardera 200 kVA skulle anskaffas, ny lågspänningsfördelning anordnas, befintliga installationer för 3×220 V omläggas samt vissa åtgärder för högspänningsfördelning vidtas. Dessutom skulle vissa andra arbeten utföras.

Utöver berörda arbeten har förutsatts att ny manöveranläggning för fläktar och pumpar skulle anordnas, befintlig högspänningsfördelning inom panncentralen utbytas i sin helhet, reservkraftaggregat installeras samt ytterbelysningen kompletteras.

Befintlig manöveranläggning kommer inte att medge central reglering av flertalet fläktar och pumpar m. m. vid sjukhuset i utbyggt skick. Av säkerhetsskäl och från arbetskraftssynpunkt bör anläggningen förses med utrustning för fjärrmanövrering och felindikering. För den sålunda utökade anläggningen erfordras en ny manövertavla. Kostnaderna för dessa arbeten, inkl. erforderliga kabelarbeten, har beräknats till 535 000 kr.

Den nuvarande högspänningsfördelningen i transformatorstationen inom panncentralen är utrustad med oljebrytare, som inte uppfyller vare sig gällande bestämmelser i fråga om utförande eller nutida krav på driftsäkerhet. Helt ny högspänningsfördelning måste därför utföras. Samtidigt bör tidigare beslutade men ännu inte vidtagna åtgärder beträffande befintlig lågspänningsfördelning utföras. Kostnaderna för angivna arbeten har beräknats till 242 000 kr.

Vid sjukhuset saknas reservkraftaggregat. Ett totalavbrott i kraftleverantörens nät skulle därför medföra betydande olägenheter för sjukhusets drift. Anspråken på reservkraft kommer att skärpas sedan vissa beslutade byggnader, främst forskningsavdelningen, tagits i bruk. För att säkerställa en under alla förhållanden ostörd drift av väsentliga enheter vid sjukhuset i utbyggt skick måste två reservkraftaggregat med en generatoreffekt på vardera 250 kVA installeras. För nästa budgetår erfordras i och för sig endast det ena aggregatet. Av såväl tekniska som ekonomiska skäl är det emellertid lämpligt, att båda aggregaten installeras samtidigt. Utmatning av reservkraft avses ske över det normala distributionsnätet. Inom befintliga byggnader bör utföras sektioneringar för matning av reservkraft till hissar. Kostnaderna för dessa arbeten beräknas till 635 000 kr.

För att möjliggöra utmatning av reservkraft över det normala distributionsnätet måste effekten hos tidigare beslutade men ännu inte anskaffade två transformatorer på vardera 200 kVA ökas till 300 kVA. Kostnaderna härför har beräknats till 30 000 kr.

Maskincentralens utrymme medger inte placering av både manövertavla samt hög- och lågspänningsutrustning. Hög- och lågspänningsutrust-

ningen bör därför flyttas och placeras i en ny byggnad. Även transformatorerna måste därvid placeras i samma byggnad. Från drift- och brandtekniska synpunkter är det nödvändigt, att även reservkraftaggregaten placeras där. Kostnaderna för denna nya byggnad har beräknats till 270 000 kr.

Ytterbelysningen vid sjukhuset är otillräcklig. En ny belysningsanläggning med armaturer för kvicksilverlampor bör anordnas inom huvuddelen av sjukhusområdet. Härför erfordras nytt kabelnät. Kostnaderna för dessa arbeten har beräknats till 1 100 000 kr.

Ringmatningssystem för högspänning inom sjukhusområdet bör från driftsäkerhetssynpunkt anordnas. Arbetena härför omfattar vissa kabelarbeten samt komplettering av transformatorstationerna. Kostnaderna har beräknats till 413 000 kr.

De sammanlagda kostnaderna för nämnda arbeten uppgår alltså till 3 225 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 1 000 000 kr.

Ryhovs sjukhus i Jönköping

Elarbeten. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagda förslag beslöt 1961, 1963 och 1964 års riksdagar (prop. 1961: 66, SU 60, rskr 182, prop. 1963: 63, SU 66, rskr 175 resp. prop. 1964: 86, SU 58, rskr 171) att anvisa medel för elarbeten vid sjukhuset med sammanlagt 515 000 kr. i huvudsak för spänningsomläggning.

Det har förutsatts, att servis och manöveranläggning för fläktar och pumpar därefter skulle utföras samt ytterbelysningen kompletteras.

Manöveranläggningen bör av säkerhetsskäl och från arbetskraftssynpunkt förses med utrustning för felindikeringar från pannor och pumpar m. m. samt för nödsignaler från hissar. För anläggningen erfordras en manövertavla i panncentralen.

Ytterbelysningen för infartsvägarna till sjukhuset är otillräcklig. Antalet belysningsstolpar bör därför ökas. Samtliga stolpar bör förses med armaturer för kvicksilverlampor. I samband därmed bör kabelnätet kompletteras.

Härjämte måste, för att den nya distributionsspänningen 380/220 V skall omfatta sjukhusområdet i dess helhet, omläggningar och kompletteringar av kablar och installationer utföras för anslutning av vissa byggnader inom den nordöstra delen av området (M 1, B 2, B 3, B 4, E 5, E 6, V 3, KY och K).

Vid den fortsatta utbyggnaden kommer erforderliga åtgärder för elkraftförsörjning m. m. att ingå i vederbörande byggnadsföretag.

Kostnaderna för nu aktuella åtgärder har beräknats till 400 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 200 000 kr.

Västra Ny sjukhus vid Motala

Elarbeten. I sjukhusets mottagningsstation finns två transformatorer, en äldre på 100 kVA och en nyare på 300 kVA. Vid ev. uppkommande fel på den nyare transformatorn kan inte den äldre säkerställa sjukhusets behov av erforderlig transformatorreserv. Med hänsyn bl. a. härtill måste den äldre transformatorn utbytas mot en ny på 300 kVA. För att möjliggöra in- och urkoppling av transformatorerna under belastning måste befintliga brytarutrustningar utbytas.

Kostnaderna för nämnda åtgärder har beräknats till 40 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelförbrukning av 30 000 kr.

S:t Lars sjukhus i Lund

Elarbeten. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagda förslag beslöt 1962 och 1964 års riksdagar (prop. 1962: 76, SU 129, rskr 297 resp. prop. 1964: 86, SU 58, rskr 171), att två transformatorer vid sjukhuset på vardera 200 kVA skulle utbytas mot två transformatorer på 300 kVA resp. 500 kVA. Samtidigt skulle komplettering ske med effektfrånskiljare och högspännings- och lågspänningsställverk samt nya lågspänningskablar. Vidare skulle högspänningsställverket ombyggas och kompletteras för att möjliggöra anslutning av kabelserviser till brytare i skilda fack. Med hänsyn till det betydande kraftuttaget vid sjukhuset skulle kontrollmätarutrustning anordnas i mottagningsstationen.

Det har förutsatts, att utöver nu angivna arbeten senare skulle installeras reservkraftaggregat i anslutning till sjukhusets successiva färdigställande samt att manöveranläggningen för fläktar och pumpar samt viss del av ytterbelysningen skulle kompletteras.

I sjukhusets panncentral finns ett reservkraftaggregat av otidsenlig konstruktion med en generatoreffekt på endast 110 kVA. Aggregatet är i första hand avsett för panncentralens behov av reservkraft. Anordningarna för att sjukhuset skall kunna förses med erforderlig reservkraft är sålunda redan nu otillräckliga. Detta förhållande kommer att skärpas sedan vissa byggnader som nu är under uppförande vid sjukhuset, främst forskningsavdelningen, tagits i bruk. För att säkerställa en under alla förhållanden ostörd drift av väsentliga enheter vid sjukhuset i utbyggt skick bör befintligt reservkraftaggregat ersättas med två nya aggregat med en generatoreffekt på vardera 250 kVA. För nästa budgetår erfordras i och för sig endast det ena aggregatet. Av såväl tekniska som ekonomiska skäl är det emellertid lämpligt, att båda aggregaten installeras samtidigt. Aggregaten bör placeras i panncentralen. För utmatning av reservkraft erfordras nya kablar. Sektioneringar och nya centraler för prioriterade belastningsobjekt bör anordnas.

Inom sjukhuset finns en äldre anläggning för manövrering av fläktar och pumpar. Av säkerhetsskäl och från arbetskraftssynpunkt bör anläggningen kompletteras med ny utrustning för fjärrmanövrering av fläktar och förses med sektioneringsbrytare och kontakter för hissar, utrustning för felindikeringar från pumpar m. m. samt för nödsignaler från hissar. Härför erfordras nya kablar. För den sålunda utökade anläggningen bör befintlig manövertavla kompletteras.

Ytterbelysningen utmed sjukhusets infartsväg och för vägar inom västra området är otillräcklig. En helt ny belysningsanläggning bör utföras för dessa vägar med nya belysningsstolpar och armaturer för kvicksilverlampor. Kabelnätet måste därvid kompletteras.

Härutöver har numera konstaterats, att distributionsnätet för panncentralen och vissa närliggande byggnader, som har en spänning av 3×220 V, är överbelastat. För att säkerställa en under alla förhållanden ostörd drift av väsentliga enheter även inom angivna delar av sjukhusområdet måste kablar, centraler, ledningar och apparater inom byggnaderna E 18, E 20, E 32, E 48—50, B 14, B 80, B 82 och A 41 utbytas. I samband härmed bör distributionsspänningen inom denna del av sjukhusområdet samtidigt omläggas till 380/220 V.

Vidare måste anordnas ringmatningssystem för distributionsspänning till paviljongerna MK 82, M 83, MK 84, MK 81, M 86 samt K 85. För förberedande av ringmatningssystem även för högspänning beträffande nämnda paviljonger måste en ny 10 kV-kabel nedläggas mellan ställverken i transformatorstationerna inom byggnaderna MK 81 och E 20. Ställverken måste kompletteras med utrustning för kablarnas anslutning. För förstärkning av befintligt kabelsystem bör nedläggas ny kabel mellan byggnaderna M 46 och B 61.

Utöver nu angivna, för nästa budgetår erforderliga åtgärder, skall framdeles ytterbelysningen kompletteras inom sydöstra delen av sjukhusområdet. Ytterbelysningen inom den centrala delen av området skall kompletteras i anslutning till den successiva ersättningen av det där befintliga byggnadsbeståndet. Därjämte torde ev. en transformatorstation böra uppföras för västra sjukhusområdet.

Kostnaderna för nu aktuella åtgärder har beräknats till 1 275 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 500 000 kr.

Vipeholms sjukhus i Lund

Byggnad för samlingsal och kafé m. m. Genom beslut den 18 september 1964 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att i samråd med beredningen utföra projektering fram t. o. m. färdigställande av bygghandlingar för byggnad för samlingsal och kafé m. m. vid Vipeholms sjukhus.

Byggnaden avses att uppföras i ett plan och förläggas till sjukhusområdets centrala del.

Byggnadsarbetena torde kunna påbörjas hösten 1965 och vara slutförda hösten 1966. Kostnaderna har beräknats till 840 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelförbrukning av 600 000 kr.

Elarbeten. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagda förslag beslöt 1963 och 1964 års riksdagar (prop. 1963: 63, SU 66, rskr 175 resp. prop. 1964: 86, SU 58, rskr 171), att en ny mottagningsstation för successiv övergång från 3×220 V till 380/220 V skulle uppföras och att ytterbelysningsanläggningen skulle kompletteras. För spänningsomläggningen erforderligt nytt kabelnät skulle nedläggas i samband med vissa tidigare beslutade arbeten. Samtidigt skulle även kabelarbeten för planerad ny manöveranläggning utföras.

Under nästa budgetår bör övergång ske från 3×220 V till 380/220 V beträffande paviljongerna M 2 och K 2 samt bostadshusen B 13 och B 14. Inom paviljongerna M 2 och K 2 kan omlaggningen ske efter vissa smärre kompletteringar av installationerna. Inom bostadshusen B 13 och B 14 erfordras nya centraler samt ändring av vissa lednings- och apparatinstallationer.

Befintlig manöveranläggning medger inte central reglering av flertalet fläktar och pumpar m. m. och saknar felindikeringssystem. Av säkerhetsskäl och från arbetskraftssynpunkt bör en ny manöveranläggning anordnas och förses med utrustning för fjärrmanövrering och felindikering. Kablar för en sådan manöveranläggning har redan nedlagts med anlåtande av medel, som tidigare anvisats för ändamålet. För den sålunda utökade manöveranläggningen erfordras i panncentralens maskincentral en ny manövertavla.

Vid den fortsatta utbyggnaden kommer erforderliga åtgärder för elkraftförsörjning m. m. att ingå i vederbörande byggnadsföretag.

Kostnaderna för nu aktuella åtgärder har beräknats till 110 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelförbrukning av 100 000 kr.

Sita Maria sjukhus i Hälsingborg

Vägar, beläggning. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagt förslag beslöt 1962 års riksdag (prop. 1962: 76, SU 129, rskr 297), att sjukhusets vägsystem skulle förbättras. Sålunda skulle befintliga vägbanor förses med varaktig beläggning samt i viss utsträckning förstärkas och profiljusteras. Permanentbeläggningsen skulle även omfatta inom sjukhusområdet befintliga och föreslagna parkeringsplatser.

Kostnaderna för angivna arbeten hade på grundval av då föreliggande förslag enligt vid ifrågavarande tidpunkt gällande projekteringsordning uppskattats till 310 000 kr. i prisläget den 1 juli 1961. Detta belopp, som motsvarar 350 000 kr. i prisläget den 1 juli 1964, anvisades för ändamålet. På grundval av sedermera verkställda tekniska undersökningar och därpå upprättade bygghandlingar har kostnaderna för samma arbeten numera

beräknats till 725 000 kr. i sistnämnda prisläge. Dessa kostnader får anses godtagbara vid jämförelse med kostnader för arbeten av motsvarande omfattning och karaktär.

I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 400 000 kr.

Elarbeten. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagt förslag beslöt 1964 års riksdag (prop. 1964: 86, SU 58, rskr 171), att ytterbelysningen skulle omändras och kompletteras samt att i samband härmed vissa 380 V-kablar skulle nedläggas för förstärkning av distributionsnätet.

Det har förutsatts, att befintlig högspänningsservis framdeles skulle omändras till en spänning, som numera befunnits bära uppgå till 6 kV, ny mottagningsstation anordnas, distributionsnätet omläggas till högre spänning samt manöveranläggning för fläktar och pumpar anordnas.

Elektrisk kraft levereras till sjukhuset i form av 3-fas växelström, 3 kV. Inmatning sker till en mottagningsstation, belägen i panncentralens bottenplan. I mottagningsstationen är högspänningsutrustning, två transformatorer om vardera 180 kVA samt lågspänningsutrustning placerade i samma utrymme. Detta är olämpligt från brand- och driftsäkerhetssynpunkt. Härjämte är såväl ifrågakvarande lågspänningsutrustning som sjukhusets undertransformatorstation överbelastade. I understationen ingår en transformator på endast 100 kVA.

Följaktligen behövs en utökad transformatoreffekt. Med hänsyn till att såväl mottagningsstationen som understationen saknar utökningsmöjligheter och till angivna otillfredsställande förhållanden inom mottagningsstationen, måste nya stationer anordnas. Dessa bör vara belägna i särskilda för ändamålet uppförda friliggande byggnader. Mottagningsstationen bör därvid placeras norr om panncentralen och understationen intill den nuvarande stationen. Mottagningsstationen bör utrustas med högspänningsutrustning, två nya transformatorer på vardera 300 kVA samt lågspänningsställverk av öppen typ. Understationen bör utrustas i likhet med mottagningsstationen, dock med två transformatorer på vardera 180 kVA. De i nuvarande mottagningsstation uppställda transformatorerna avses därvid kunna utnyttjas.

Utöver nu angivna, för nästa budgetår erforderliga åtgärder, skall framdeles befintlig högspänningsservis omändras till 6 kV, distributionsnätet omläggas till högre spänning, befintligt lågspänningsnät förstärkas, ytterligare ett reservkraftaggregat installeras, manöveranläggning för fläktar och pumpar anläggas samt sektioneringar i paviljongerna utföras.

Kostnaderna för nu aktuella arbeten har beräknats till 550 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 300 000 kr.

Restads sjukhus i Vänersborg

Panncentralen m. m., kompletteringsåtgärder. Sjukhusets panncentral, som uppfördes år 1954 och sedermera varit föremål för vissa rationaliseringsåtgärder, är i gott skick. För att tillgodose förutsett ökat värme- och varmvattenbehov på grund av den beslutade utbyggnaden av sjukhuset måste emellertid vissa ytterligare åtgärder vidtas för att höja pannornas effekt och öka distributionskapaciteten i fråga om förbrukningsvarmvatten.

I sjukhusets panncentral finns två högtrycksångpannor och tre varmvattenpannor. Av dessa är en ångpanna och två varmvattenpannor oljeeldade. För att åstadkomma erforderlig ökning av panneffekten måste ytterligare en varmvattenpanna förses med anordningar för oljeeldning samt nuvarande expansionssystem utbytas och ersättas med hydroforexpansionskär, försett med elektrisk ångalstrare. Vidare måste instrumentutrustningen utökas. Härjämte måste befintliga ledningar för förbrukningsvarmvatten kompletteras på vissa sträckor inom sydvästra sjukhusområdet, vissa pumpar i befintligt pumpsystem utbytas samt en tryckstegringsanläggning installeras.

Kostnaderna för angivna arbeten har beräknats till 420 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 200 000 kr.

Elarbeten. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagt förslag beslöt 1963 års riksdag (prop. 1963:63, SU 66, rskr 175), att vissa sektioneringsarbeten skulle utföras i samband med om- och nybyggnader i syfte att möjliggöra utmatning av reservkraft till vissa betydelsefulla belastningsobjekt inom sjukhuset.

Det har förutsatts, att mottagningsstation skulle anordnas i planerad nybyggnad för centralkök, distributionssystemet för lågspänning kompletteras, manöveranläggning för fläktar och pumpar anordnas samt ytterbelysningen kompletteras.

Sjukhuset saknar helt manöveranläggning. Av säkerhetsskäl och från arbetskraftssynpunkt måste en sådan anläggning komma till utförande och förses med utrustning för felindikeringar från pannor och pumpar samt för nödsignaler från hissar. I samband därmed erfordras vissa kabelarbeten. Anläggningens manövertavla bör placeras i panncentralens maskincentral och förses med utrustning för angivna funktioner.

Befintlig väg från panncentralen förbi idrottsplatsen till vattenverket saknar ytterbelysning. För denna väg, som är starkt trafikerad, behövs tillfredsställande belysningsanordningar. Stolpar med armaturer för kvicksilverlampor bör uppsättas. Erforderliga kablar bör nedläggas och anslutas till sjukhusets elnät i befintlig central i mottagningsstationen.

Utöver nu angivna för nästa budgetår erforderliga åtgärder bedöms framdeles distributionsnätet för lågspänning och återstående äldre ytter-

belysningsanläggning böra kompletteras. Då effekten inom panncentralen efter blivande ombyggnad kommer att öka avsevärt kan installation av ytterligare ett reservkraftaggregat bli aktuellt.

Kostnaderna för nu aktuella åtgärder har beräknats till 235 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 100 000 kr.

Mariebergs sjukhus i Kristinehamn

Byggnader för rörelseterapi och garage jämte vissa yttre arbeten. Enligt den i prop. 1961:66 (SU 60, rskr 182) redovisade planen för sjukhusets slutliga färdigställande skall inom den centrala delen av sjukhusområdet bl. a. uppföras tillbyggnad för medicinskt centrum, byggnad för rörelseterapi m. m. samt nytt garage. En överarbetning av planen visar, att sjukhusets behov av rörelseterapi bäst tillgodoses genom att en ny byggnad för gymnastiksal med omklädningsrum uppförs invid den relativt centralt belägna idrottsplatsen på den plats, där nu en äldre s. k. beredskapsaviljong finns. Rörelseterapins medicinska lokaler föreslås bli uppförda i den framtida tillbyggnaden av medicinskt centrum. En förläggning av gymnastiksalsbyggnaden till idrottsplatsen medför, att särskild byggnad för omklädningsrum inte erfordras. Beredskapsaviljongen, som är omodern och starkt försliten, bör rivras. Genom tillkomsten av den nya gymnastiksalsbyggnaden kan vidare en äldre festsalsbyggnad rivras.

En ny garagebyggnad, tillika innehållande utrymme för brandredskap, bör uppföras vid ekonomigården invid panncentralen. Härigenom kan den gamla, numera uttjänta garagebyggnaden rivras.

Sedan pågående arbeten med en ny mottagningsstation för högspänd kraft slutförts kan en befintlig mottagningsstation i den äldre panncentralen slopas och byggnaden rivras. Vidare bör sjukhusets eget vattenverk, som är förslitet och svarar för endast ca 15 % av vattenförbrukningen inom sjukhuset, tas ur drift. Det vatten, som produceras, är genom sin hårdhet mindre lämpat för vissa ändamål. Kristinehamns vattenverk, som f. n. levererar huvuddelen av sjukhusets vatten, kan trygga sjukhusets totala vattenbehov. Även från ekonomisk synpunkt är det fördelaktigt att genomföra denna ändring av vattenförsörjningen.

Slutligen bör en äldre starkt försliten byggnad rivras. Den disponeras f. n. för sjukhusets snickeri- och måleriverkstad, som efter en mindre ombyggnad kan förläggas till andra lokaler.

Föreslagna rivningar av nämnda äldre byggnader medför möjlighet att anordna dels en lämplig trafikföring inom området och dels en erforderlig avvattning av området.

För sjukhusområdet har en dispositionsplan upprättats, avseende en ändamålsenlig utformning av sjukhusets kommunikationer samt en uppdel-

ning av sjukhusområdet i avgränsade bebyggelseenheter för vård-, ekonomi- och rekreationsändamål.

Sjukhusområdet har f. n. otillfredsställande trafikförhållanden. Gångbanor saknas och vägsystemet är också trafikfarligt i flera avseenden i övrigt. Ett enhetligt system av huvud- och bivägar, där kör- och gångtrafik kan åtskiljas, måste ordnas. Den väg, som från infarten leder fram mot panncentralen bör ges en bredd av sex meter och förses med gångbana. Infarten bör därvid ombyggas och förberedas för högertrafik. I det centrala området bör vägen dras i en ny sträckning till den befintliga administrationsbyggnaden. Vändplan för bilar och bussar bör anordnas vid ekonomibyggnaderna. Denna huvudväg med trafik i båda riktningarna skall ombesörja huvuddelen av trafiken inom området. Härigenom kan tidigare huvudväg, som leder genom det äldre paviljongområdet, utformas som gånggata. En centralt placerad parkeringsplats bör anordnas inom området som ersättning för befintliga, perifert spridda parkeringsplatser. Sistnämnda åtgärder bidrar till att öka trafiksäkerheten inom områdena för vårdbyggnader. I samband med angivna vägarbeten bör dräneringssystemen omläggas, marknivåerna justeras och markytorna iordningställas invid de senast uppförda byggnaderna.

Arbetena med uppförande av nya byggnader för rörelseterapi och garage samt den första etappen i sjukhusområdets iordningställande torde kunna påbörjas hösten 1965 och vara slutförda hösten 1966.

Kostnaderna har beräknats till 2 775 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 1 200 000 kr.

Elarbeten. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagt förslag beslöt 1964 års riksdag (prop. 1964: 86, SU 58, rskr 171), att ny mottagningsstation skulle uppföras vid sjukhuset samt att såväl högspännings- som lågspänningsställverken skulle utbytas.

Det har förutsatts beträffande sjukhusets reservkraftförsörjning, att ett separat nät för utmatning av reservkraft skulle utföras samt reservkraftaggregat med större generatoreffekt installeras. Vidare skulle manöveranläggningen för fläktar och pumpar kompletteras i anslutning till sjukhusets successiva färdigställande varjämte ytterbelysningen borde kompletteras i överensstämmelse med de övriga yttre arbeten, som omfattas av planen för sjukhusets upprustning.

Vid sjukhuset finns inom panncentralen ett reservkraftaggregat med en generatoreffekt på 100 kVA. Aggregatet är anslutet till panncentralens huvudfördelningscentral och kan endast tillgodose panncentralens behov av reservkraft. För att säkerställa en under alla förhållanden ostörd drift av väsentliga enheter inom sjukhuset måste ett nytt dieselmotordrivet reservkraftaggregat med en generatoreffekt om ca 140 kVA installeras. Aggre-

gatet bör placeras i den nya transformatorstation, som skall uppföras vid sjukhuset. Till denna station bör även det befintliga reservkraftaggregatet flyttas. Aggregatet bör därvid förses med utrustning för paralleldrift. För reservkraftförsörjningen erfordras vissa kabelarbeten.

Av säkerhetsskäl och från arbetskraftssynpunkt bör sjukhusets anläggning för manövrering av fläktar och pumpar förses med utrustning för manövrering av sektioneringsbrytare för reservkraft. I samband därmed erfordras vissa kabelarbeten. Anläggningens manövertavla, som är förlagd till sjukhusets panncentral, avses bli kompletterad med materiel från demonterad manövertavla vid Ulleråkers sjukhus.

Utöver nu angivna, för nästa budgetår erforderliga åtgärder, kan vissa arbeten bli aktuella i samband med att kraftleverantören förser ett intill sjukhuset beläget industriområde med ny servisanläggning.

Kostnaderna för nu aktuella åtgärder har beräknats till 170 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 150 000 kr.

Säters sjukhus

Rivning av vårdpaviljongerna M 6 och K 7. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagt förslag beslöt 1964 års riksdag (prop. 1964: 86, SU 58, rskr 171), att vårdpaviljongerna M 6 och K 7 skulle rivas.

Verkställda utredningar har visat, att vid rivning av byggnaderna särskilda åtgärder måste vidtas beträffande ledningsnätet invid dessa byggnader. Kostnaderna härför uppskattas till 75 000 kr. Kostnadsramen bör med hänsyn härtill upptas till (155 000 + 75 000) 230 000 kr.

Upprustning av centralkök och tvättbytesförråd m. m. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagt förslag beslöt 1960 års riksdag (prop. 1960: 93, SU 82, rskr 208), att vissa kompletteringsarbeten inom sjukhusets köksbyggnad skulle utföras för en kostnad av 335 000 kr. Beredningen har i samband med upprättande av plan för sjukhusets upprustning delvis överarbetat det ursprungliga förslaget med hänsyn till de driftsekonomiska fördelar, som till följd av numera kraftigt reducerade eltaxor synes motivera en elektrifiering av köksapparaturen.

Vid samråd med landstinget i Kopparbergs län har landstinget för sin del uttalat tveksamhet beträffande det föreliggande förslaget och framfört önskemål om att förutsättningslöst få bedriva det fortsatta arbetet med sjukhusets upprustning. Då det rimligen kommer att ta lång tid, innan en ny lösning av köksfrågan kan föreligga, föreslår beredningen, att av tidigare anvisade medel 150 000 kr. ställs till medicinalstyrelsens förfogande för oundgängligen erforderliga upprustningsarbeten inom köksbyggnaden.

Sekundäravdelningen i Olofsfors

Arbeterapilokaler m. m. Enligt den av 1961 års rikslag (prop. 1961: 66, SU 60, rskr 182) godkända planen för upprustning av Sätters sjukhus har beträffande sekundäravdelningen i Olofsfors framhållits, att ifrågavarande avdelning framdeles borde under erforderlig övergångstid utnyttjas för olika evakueringsbehov inom landet i dess helhet.

Genom beslut den 10 maj 1963 har Kungl. Maj:t uppdragit åt beredningen och byggnadsstyrelsen att utföra projektering fram t. o. m. färdigställande av huvudhandlingar beträffande en nybyggnad för arbetsterapilokaler m. m. vid sekundäravdelningen.

Byggnaden avses att uppföras som envånings träbyggnad och inrymma väv- och sysal med tillhörande hiutrymmen, pentry, sällskapsrum samt en samlingssal för bio- och teaterföreställningar. Byggnaden bör förläggas till södra delen av avdelningens område.

Arbetena torde kunna påbörjas hösten 1965 och vara slutförda hösten 1966. Kostnaderna för ifrågavarande arbeten har beräknats till 485 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 400 000 kr.

Hälsinge sjukhus i Bollnäs

Byggnad för omklädningsrum vid idrottsplatsen. Som ett led i de moderna behandlingsmetoderna ingår att i allt större utsträckning söka engagera patienterna i idrottsverksamhet. Från vårdsynpunkt är det därför angeläget, att sjukhusens idrottsanläggningar kan utnyttjas så effektivt som möjligt. I detta syfte har statsmakterna under de senaste budgetåren medgett, att omklädningslokaler fick anordnas intill idrottsplatserna vid vissa sjukhus.

För Hälsinge sjukhus finns inom sjukhusområdet en idrottsplats för patienterna. En byggnad för omklädningsrum bör uppföras även där. I samband med vissa yttre arbeten har ledningsnätet utformats på sådant sätt att byggnaden utan några nämnvärda kompletteringsåtgärder kan anslutas till ledningsnätet. Byggnaden föreslås inrymma två omklädningsrum med plats för ca 20 personer vardera jämte tvättrum, ett mindre funktionärsrum samt förråd för idrottsredskap.

Kostnaderna härför har beräknats till 160 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 100 000 kr.

Sidsjöns sjukhus i Sundsvall

Elarbeten. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagt förslag beslöt 1962 års riksdag (prop. 1962: 76, SU 129, rskr 297), att servisanläggningar skulle

ändras, nytt mottagningsställverk anordnas samt huvudtransformatorerna i mottagningsstationen omlindas.

I mottagningsstationen i sjukhusets ekonomibyggnad sker nedtransformering av den levererade elektriska kraften till 3 kV resp. 380/220 V. Den till 3 kV nedtransformerade spänningen används för matning av understationer i paviljongerna M 2 och MK samt i kiosk E 5 vid inom sjukhusanläggningen befintligt bostadsområde. I dessa understationer sker nedtransformering till 380/220 V.

Understationerna i paviljongerna M 2 och MK är utrustade med transformatorer på 100 resp. 70 kVA. Transformatorerna är överbelastade. Då ifrågavarande understationer inte kan utökas, måste erforderliga förstärkningar av transformatoreffekterna ske genom att nya stationer anordnas. I samband härmed bör befintligt 3 kV-system inom sjukhusområdet slopas. De nya stationerna bör utföras för 10 kV och matas över nya kablar direkt från mottagningsstationen. Ett sådant slopande av 3 kV-systemet innebär, att även understationen i kiosk E 5 måste ändras till den högre spänningen och en ny kabel för 10 kV dras fram till stationen.

Befintligt 10 kV ställverk i mottagningsstationen måste kompletteras med fack och apparater för angivna 10 kV-kablar till understationerna. I kulvert utanför mottagningsstationen finns vidare ett äldre lågspänningsställverk. Ställverket är fullbelastat och saknar utökningsmöjligheter. Ett nytt ställverk bör anordnas i ett separat ställverksrum.

Reservkraftaggregat saknas helt vid sjukhuset. Detta medför vid totalavbrott i kraftleverantörens nät betydande olägenheter för sjukhusets drift. För att säkerställa en under alla förhållanden ostörd drift av väsentliga enheter inom sjukhuset måste två dieselmotordrivna reservkraftaggregat med en generatoreffekt på vardera ca 140 kVA installeras. Aggregaten bör uppställas i disponibelt utrymme i panncentralen. Reservkraft till vissa paviljonger och ekonomibyggnaden bör utmatas över sjukhusets distributionsnät för 380/220 V och till vissa andra paviljonger över ett separat för ändamålet anordnat ledningsnät. I varje paviljong bör uppsättas en fördelningscentral, till vilken befintliga hissar överkopplas.

Inom sjukhuset finns en äldre anläggning för manövrering av fläktar och pumpar. Av säkerhetsskäl och från arbetskraftssynpunkt bör anläggningen förses med utrustning för felindikeringar från pannor och pumpar m. m. samt för nödsignaler från hissar. I samband därmed erfordras vissa kabelarbeten. För den utökade manöveranläggningen erfordras en ny manövertavla i panncentralens maskincentral.

Vid den fortsatta utbyggnaden kommer erforderliga åtgärder för elkraftförsörjning m. m. att ingå i vederbörande byggnadsföretag.

Kostnaderna för nu aktuella åtgärder har beräknats till 1 275 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 600 000 kr.

Umedalens sjukhus vid Umeå

Panncentralen, upprustning. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagda förslag beslöt 1958 och 1960 års riksdagar (prop. 1958: 86, SU 74, rskr 198 resp. prop. 1960: 93, SU 82, rskr 208), att vissa upprustnings- och rationaliseringsåtgärder skulle utföras inom sjukhusets panncentral och värmedistributionssystem. Angivna arbeten har berört huvudsakligen värmeproduktionssidan (utbyte av pannor m. m.). I avbidan på ett definitivt ställningstagande till sjukhusets framtida utformning har återstående åtgärder i panncentralen på distributionssidan fått anstå i enlighet med vad som angivits i beredningens principförslag till upprustning av sjukhuset (prop. 1962: 76, SU 129, rskr. 297). Beredningen har dock under de senaste åren måst genomföra vissa nödvändiga provisoriska åtgärder för att uppehålla sjukhusets drift. Verkställda utredningar har visat, att relativt omfattande åtgärder nu måste vidtas inom distributionssystemen för att säkerställa driften för nästa eldningssäsong.

Sedan en ny mottagningsstation för elkraft ianspråktagits sommaren 1965 kan befintliga anordningar för mottagning av elkraft inom panncentralen slopas. Därefter föreligger inga hinder för en rationell utformning av anordningarna för distribution av värme och varmvatten.

De åtgärder, som nu bedöms nödvändiga, omfattar utbyte av förslitna anläggningar och apparater såsom varmvattenberedareanläggningen, cirkulationspumpar och kondensvattenanläggningen samt installation av nya rörledningar mellan de nya apparaterna ävensom komplettering av ventilationsanläggningen inom panncentralen. För att möjliggöra god drifts-ekonomi vid lågbelastning bör värmesystemet kompletteras med en mindre elektrisk varmvattenpanna. Genom att mottagningsstationen utrymmes kan värmedistributionsanläggningen placeras i särskilda lokaler. För att möjliggöra en ändamålsenlig utformning av anläggningen bör därjämte vissa verkstadslokaler omdisponeras samt personalrum iordningsställas för verkstadspersonalen. De redovisade åtgärderna, som i princip överensstämmer med tidigare förslag, föregriper inte ev. förändringar i sjukhusets framtida utformning.

Utöver nu angivna, för nästa budgetår erforderliga arbeten, huvudsakligen inom panncentralen, måste framdeles ledningssystemen för värme och varmvatten genomgå en allmän upprustning i anslutning till om- och tillbyggnadsåtgärder inom sjukhusets byggnadsbestånd.

Med hänsyn till arbetenas brådskande natur bör de påbörjas sommaren 1965 och avslutas hösten 1966. Kostnaderna beräknas preliminärt till 1 600 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 700 000 kr.

Yttre avlopps- och dräneringsarbeten m. m. Genom beslut den 13 april 1962 har Kungl. Maj:t uppdragit åt beredningen att utföra projektering

fram t. o. m. färdigställande av bygghandlingar för bl. a. omläggning till duplikatsystem av avloppsledningar inom sjukhusområdet.

Åtgärderna erfordras för att möjliggöra sjukhusets planerade anslutning till det reningsverk, som är under uppförande på Ön i Umeälven. Reningsverket beräknas kunna tas i bruk hösten 1967. Nämnade arbeten måste påbörjas under budgetåret 1965/66 för att möjliggöra anslutning vid angivna tid av sjukhusets avloppssystem till reningsverket.

Omläggningen innebär i huvudsak att nya ledningar dras fram för uppsamling av enbart spillvatten och för avledning av detta till en av Umeå landskommun nyligen färdigställd avskärande avloppsledning söder om sjukhusområdet. Befintligt avloppssystem inom området skall i fortsättningen nyttjas för avledning av dagvatten.

För att åstadkomma ett rationellt dräneringssystem måste åtgärder på mark vidtas för att omhänderta och bortleda dagvatten från vägar och gårdsplaner. Detta kräver, att dessa förses med varaktig beläggning, varvid lutningsförhållandena måste justeras.

Då vägarna inom sjukhusområdet i huvudsak är utförda som grusvägar och förstärkningslagren inte är dimensionerade för tung trafik bör dessa förhållanden beaktas vid beläggningsarbetena. Efter erforderliga justeringar bör vägarna förses med varaktig beläggning enligt numera tillämpad standard. Vidare bör vissa åtgärder vidtas för att förbättra parkeringsmöjligheterna vid sjukhuset.

Arbetena torde kunna påbörjas hösten 1965 och vara slutförda våren 1967. Enligt föreliggande projekteringsplaner avser beredningen att senare under året framlägga uppgift om kostnadsram. I investeringsplanen bör redovisas en för nästa budgetår uppskattad medelsförbrukning av 500 000 kr.

Elarbeten 1964. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagda förslag beslöt 1963 och 1964 års riksdagar (prop 1963: 63, SU 66, rskr 175 resp. prop. 1964: 86, SU 58, rskr 171), att en ny huvudserviskabel med större kapacitet än den nuvarande skulle nedläggas samt en helt ny mottagningsstation uppföras intill befintlig garagebyggnad. Stationen skulle innehålla högspänningsställverk, två nya transformatorer på 400 kVA, lågspänningsställverk samt utrymme för ytterligare en transformator av angivet slag och två reservkraftaggregat.

Det har förutsatts, att distributionssystemet skulle ändras för att möjliggöra avlastning av befintligt 190 V-system, ett reservkraftaggregat installeras, manöveranläggning för fläktar och pumpar utföras samt ytterbelysningen kompletteras.

Elektrisk kraft levereras till sjukhuset genom två 10 kV-serviser. Tre olika distributionsspänningar förekommer inom sjukhuset, nämligen 190/110 V, 220/127 V och 380/220 V. I samband med uppförandet av ny mottagnings-

station kommer 380/220 V-systemet att förstärkas avsevärt. Med anledning därav kan de övriga systemen avvecklas, 190/110 V-systemet helt och 220/127 V-systemet i största möjliga utsträckning.

Omläggningen från 190/110 V avser byggnaderna K 2, K 3, M 6, M 7, V 5, V 9 och A 1. Omläggningen från 220/127 V avser byggnaderna K 4, V 27, M 8, MK 28, B 10, delar av E 11 samt E 13, E 36 och O 22. Spänningssystemet 220/127 V bibehålls däremot tills vidare beträffande dels panncentralen, dels bostadsområdet omkring infartsvägen till sjukhuset.

För genomförandet av nämnda omläggningar slopas vissa transformatorstationer. I stället för dessa anordnas två nya stationer. För att erhålla ringmatning inom kabelnätet erfordras vissa kabelarbeten. Nödvändiga lågspänningscentraler bör anordnas i berörda paviljonger, varvid även sektionering bör utföras för matning med reservkraft.

Inom de byggnader, som är anslutna till sjukhusets 190/110 resp. 220/127 V-nät och som nu avses att spänningsomläggas, är huvudledningar, centraler och gruppledningar delvis av äldre utförande. I samband med omläggningen av spänningen till 380/220 V måste dessa installationer över ses samt, i förekommande fall, omläggas eller kompletteras så att fordringarna enligt gällande säkerhetsföreskrifter uppfylls. Vidare måste befintliga motorer omkopplas eller omlindas.

Reservkraftaggregat saknas vid sjukhuset. Ett totalavbrott i kraftleverantörens nät skulle därför medföra stora svårigheter för sjukhusets drift. För att säkerställa en under alla förhållanden ostörd drift av väsentliga enheter inom sjukhuset bör ett dieselmotordrivet reservkraftaggregat med en generatoreffekt på ca 150 kVA anskaffas. Aggregatet bör uppställas i den nya mottagningsstationen i ett för ändamålet avsett utrymme.

Vid sjukhuset saknas anläggning för manövrering av fläktar och pumpar m. m. Av säkerhetsskäl och från arbetskraftssynpunkt bör en sådan anläggning med utrustning för felindikeringar från pannor, pumpar, hissar m. m. utföras. I samband därmed erfordras vissa kabelarbeten. Anläggningens manövercentral bör förläggas till panncentralens maskincentral och förses med utrustning för angivna funktioner samt för manövrering av sektioneringsbrytare för reservkraft.

Ytterbelysningen vid sjukhuset är otillräcklig. Vissa vägar saknar helt belysning. Ytterbelysningsanläggningen bör förbättras genom komplettering av antalet belysningsstolpar samt övergång till armaturer för kvicksilverlampor. Manövercentral för anläggningen bör anordnas i den nya mottagningsstationen. Kabelnätet bör kompletteras i erforderlig omfattning.

Utöver nu angivna, för nästa budgetår erforderliga åtgärder, bedöms fortsatt omläggning av 220/127 V-systemet till 380/220 V och installation av ytterligare ett reservkraftaggregat framdeles böra utföras.

Kostnaderna för nu aktuella åtgärder har beräknats till 1 825 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelförbrukning av 600 000 kr.

Furunäsets sjukhus vid Piteå

Elarbeten. Med bifall till av Kungl. Maj:t framlagt förslag beslöt 1963 års riksdag (prop. 1963: 63, SU 66, rskr 175), att ett dieselmotordrivet reservkraftaggregat med en generatoreffekt på ca 140 kVA skulle installeras vid sjukhuset.

Det har förutsatts bl. a., att en ny mottagningsstation senare skulle uppföras vid sjukhuset.

Elektrisk kraft levereras till sjukhuset från Norrbottens kraftverk genom en enda serviskabel för 10 kV. Någon möjlighet till matning från två av varandra oberoende ledningssystem, tillhörande nämnda kraftleverantör, finns inte. Elkraftförsörjningen inom sjukhuset är sålunda helt beroende av angivna serviskabel. Piteå elverk avser emellertid att dra fram en kabel för 10 kV över sjukhusområdet. Denna kabel kommer att ingå i ett ringmatningssystem för Piteå stad. Vid en anslutning av sjukhusets elektriska ledningssystem till sistnämnda kabel kommer följaktligen betydande fördelar att vinnas från driftsäkerhetssynpunkt.

Den nuvarande mottagningsstationen är fullt utnyttjad och saknar utökningsmöjligheter. Erfarenhetsmässigt kan väntas att elkraftkonsumtionen kommer att öka kontinuerligt. En ny mottagningsstation med tillräcklig kapacitet måste därför uppföras. Stationen bör lämpligen placeras mellan panncentralen och byggnad E 4a och förses med högspänningsutrustning, två inom annat sjukhus friställda transformatorer på vardera 200 kVA samt öppet lågspänningsställverk. I samband härmed erfordras vissa kompletterande åtgärder i det interna distributionssystemet.

Ytterbelysningen vid sjukhuset är otillräcklig. Ytterbelysningsanläggningen bör, speciellt för vägar med motorfordonstrafik, förbättras genom komplettering av antalet belysningsstolpar samt övergång till armaturer för kvicksilverlampor. Manövercentral för anläggningen bör anordnas i den nya mottagningsstationen. Slutligen bör kabelnätet för ytterbelysningen kompletteras.

Utöver nu angivna, för nästa budgetår erforderliga åtgärder, behöver utföras en anläggning för manövrering av fläktar och pumpar m. m. Dessutom erfordras ytterligare komplettering av ytterbelysningen.

Kostnaderna för nu aktuella åtgärder har beräknats till 755 000 kr. I investeringsplanen bör redovisas en för budgetåret 1965/66 uppskattad medelsförbrukning av 275 000 kr.

Departementschefen

Flera nya mentalsjukhus har tillkommit under senare år. Jämsides härmed har bedrivits en betydande om- och nybyggnadsverksamhet vid de befintliga sjukhusen. Denna upprustning av sjukhusen pågår fortfarande. Investeringskostnaderna har under den senast förflutna femårsperioden uppgått till 235 milj. kr., dvs. i genomsnitt 47 milj. kr. per år. För innevarande

budgetår är investeringsramen fastställd till 65 milj. kr. Målsättningen för denna omfattande byggnadsverksamhet har varit och är alltså att rusta upp mentalsjukvården till samma standard som gäller inom kroppssjukvården.

Enligt beslut vid 1963 års riksdag skall landstingen den 1 januari 1967 överta huvudmannskapet för den av staten bedrivna mentalsjukvården. De ekonomiska villkoren för övertagandet skall regleras i särskilda avtal. Förhandlingar om sådana avtal pågår. Det ligger i sakens natur, att planeringen av byggnadsverksamheten inom mentalsjukvården i detta läge måste ske i nära samråd med landstingen. För att underlätta ett sådant samarbete är landstingen numera representerade i mentalsjukvårdsberedningen. Det har också ansetts lämpligt, att landstingen själva i största möjliga utsträckning får överta projekteringen av sådana byggnadsobjekt som framdeles skall utföras av landstingen. Statens nämnd för förhandlingar med kommuner har i denna fråga träffat överenskommelser med ett femtontal landsting. Enligt dessa överenskommelser tillerkänns landstingen utöver investeringsbidraget ett särskilt bidrag av staten för det projekteringsarbete som utförs av landstingen före den 1 januari 1967. Jag vill erinra om att Kungl. Maj: t i prop. 1965: 1 (bil. 7 s. 198) har hemställt om riksdagens bemyndigande att godkänna avtal med landstingen angående sådant statligt bidrag till projektering av byggnadsobjekt inom mentalsjukvården.

Jag övergår här efter till att behandla mentalsjukvårdsberedningens framställning om medelsanvisning för byggnadsarbeten inom mentalsjukvården under nästa budgetår. De av beredningen i detta sammanhang framförda förslagen till byggnadsåtgärder m. m. liksom de i beredningens förslag till investeringsplan angivna kostnadsramarna bör godtas. Den föreslagna byggnadsverksamheten beräknas av beredningen medföra en medelsförbrukning under nästa budgetår av 64,4 milj. kr. Jag föreslår, att investeringsramen fastställs till avrundat 65 milj. kr. De av mig förordade byggnadsåtgärderna m. m. redovisas i en investeringsplan, som torde få fogas som *bilaga* vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

Av den i investeringsplanen beräknade medelsförbrukningen under nästa budgetår belöper ca 7 milj. kr. på avslutande arbeten vid de under senare år nyuppförda sjukhusen. Till uppförande av medicinska centra jämte forskningsavdelningar m. m. vid Ulleråkers och S:t Lars sjukhus beräknas ca 17 milj. kr. och till vårdavdelningar för mentalt sjuka barn och ungdomar vid samma sjukhus ca 5 milj. kr. Investeringsplanen omfattar i övrigt en beräknad medelsförbrukning under nästa budgetår med ca 17 milj. kr. för uppförande och ombyggnad av vårdpaviljonger och terapilokaler vid olika sjukhus samt ca 19 milj. kr. för andra upprustningsarbeten vid mentalsjukhusen.

För en del av de i investeringsplanen upptagna byggnadsobjekten har mentalsjukvårdsberedningen ännu inte hunnit lägga fram någon på huvud-

handlingar grundad kostnadsberäkning. Jag anser det angeläget, att dessa arbeten likväl kan påbörjas i beräknad tid under nästa budgetår. Vid beräkningen av investeringsramen har därför medelsbehovet under nästa budgetår för dessa objekt inräknats i investeringsplanen. Kostnadsramarna för ifrågavarande arbeten torde i enlighet med beredningens förslag få underställas årets riksdag vid dess höstsession.

För upprustning av panncentralen vid Umedalens sjukhus har — i avvaktan på att kostnadsberäkning utförs i vederbörlig ordning — i investeringsplanen angetts en preliminärt beräknad kostnadsram. Detta arbete är av så brådskande art, att det bör påbörjas redan i sommar. I fråga om detta byggnadsföretag bör Kungl. Maj:t äga fastställa kostnadsramen, sedan en på huvudhandlingar grundad kostnadsberäkning har redovisats av mental-sjukvårdsberedningen.

Beredningen har i sin anslagsframställning beräknat en reservation på anslaget vid utgången av budgetåret 1964/65 av 28,2 milj. kr. Enligt senare gjorda beräkningar torde ifrågavarande reservation kunna uppskattas till ca 33 milj. kr. I den av mig förordade investeringsplanen beräknas medelsförbrukningen under budgetåret 1965/66 till 64,4 milj. kr. Det innebär, att en medelsanvisning av 31,4 milj. kr. erfordras för budgetåret 1965/66. Jag föreslår, att anslaget uppförs med avrundat 31 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m.* på kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond, socialdepartementet, för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 31 000 000 kr.

II. Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklingshämning

Framställning av mentalsjukvårdsberedningen

I skrivelse den 5 februari 1965 har *mentalsjukvårdsberedningen* hemställt, att ett belopp av 150 000 kr. måtte anvisas för förvärv av mark för uppförande av ett nytt skolhem i Vingåkers kommun för undervisning och vård av pojkar med komplicerad utvecklingshämning.

Beredningen erinrar om att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 december 1964 har uppdragit åt beredningen och byggnadsstyrelsen att i huvudsak på grundval av ett redovisat lokalprogram och i samråd med skolöverstyrelsen samt medicinalstyrelsen verkställa projektering fram t. o. m. färdigställande av huvudhandlingar för uppförande av ett nytt skolhem i Dammsdal, Vingåkers kommun.

Hemmet avses komma att omfatta 42 platser och bestå av tre elevhem,

en administrations-, en skol- samt en ekonomibyggnad. Byggnadsarbetena beräknas kunna igångsättas under budgetåret 1966/67. Vingåkers kommun är villig att till Kronan försälja ett för hemmets förläggning och verksamhet väl beläget och till storleken lämpligt område — dock under förutsättning att försäljningen kan komma till stånd senast under budgetåret 1965/66. I ärendet har följande förslag till avtal träffats mellan mentalsjukvårdsberedningen och Vingåkers kommunalnämnd.

Mellan mentalsjukvårdsberedningen såsom företrädare för Kungl. Maj:t och Kronan, här nedan kallad Kronan, å ena, och Vingåkers kommuns kommunalnämnd såsom företrädare för Vingåkers kommun, här nedan kallad kommunen, å andra sidan, är — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och kommunalfullmäktiges i Vingåkers kommun godkännande — träffat följande avtal.

§ 1.

Kommunen — som har för avsikt att förvärva bl. a. nedan nämnda markområde — överlåter med full äganderätt till Kronan fastigheten Täfte Lilla 1⁸ och viss del av fastigheten Sävstaholm 2⁵ i Vingåkers kommun. Det överlåtna området, som omfattar sammanlagt cirka 150 000 m², har närmare angivits inom heldragen röd linje på en vid detta avtal fogad karta.

Därest vid den under § 7 här nedan avsedda tomtindelningen den blivande tomtens gränser skulle undergå mindre justering i förhållande till de å kartan angivna, skall överlåtelsen avse i tomten ingående mark.

Området överlåtes gravationsfritt.

§ 2.

Området tillträdes av Kronan den 1 september 1965.

§ 3.

I ersättning för marköverlåtelsen erlägger Kronan till kommunen vid tillträdet ett belopp av 150 000 kronor.

§ 4.

Kronan utfäster sig att snarast möjligt efter områdets tillträdande vidtaga erforderliga åtgärder för uppförande å detsamma av ett skolhem för undervisning och vård av pojkar med komplicerad utvecklingshämning. Hemmet beräknas i utbyggt skick inrymma cirka 50 vårdplatser.

§ 5.

Kommunen, som medgiver att skolhemmet anslutes till kommunens vatten- och avloppsnät samt ledningsnät för elektrisk kraft, förbinder sig att utan kostnad för Kronan till anvisad plats vid områdets gräns framdraga elledning samt ledningar för renvatten och avloppsledningar för ytvatten och spillvatten. Vatten- och avloppsledningarna skall vara så dimensionerade och förlagda på sådant djup, att de på ett tillfredsställande sätt kan tillgodose skolhemmets vatten- och avloppsbehov. Sagda anläggningsarbeten skall av kommunen utföras senast inom ett år räknat från tidpunkt Kronan därom gör framställning. Om pumpstation erfordras skall kommunen på egen bekostnad och på sin mark anlägga och sköta denna.

För vatten- och elleverans erlägger Kronan ersättning enligt de för konsument med motsvarande förbrukning inom kommunen vid varje tillfälle gällande taxor och för respektive verk gällande reglemente. Motsvarande skall gälla för skolhemmets avlopp, därest särskilda avloppsavgifter beslutas av kommunen.

§ 6.

Kommunen garanterar att den till det blivande skolhemmet å bilagda karta angivna tillfartsvägen upprustas till sådan standard att förutsättningar finnas för dess intagande under allmänt vägunderhåll.

§ 7.

Kommunen ombesörjer — utan avvaktan av Kungl. Maj:ts godkännande av detta avtal — upprättande av förslag till stadsplan och tomtindelning av området, vilket utlägges till en tomt. Området betecknas i stadsplanen som kvartersmark för allmänt ändamål.

§ 8.

Kommunen svarar för att bostäder för personal vid skolhemmet uppföras i kommunen och tillhandahållas denna personal. Bostäderna, vilkas antal och typ bestämmas av Kronan, skola vara belägna inom den del av kommunens tätbebyggelse, som ligger söder om västra stambanan.

Kommunens här gjorda åtaganden skola gälla endast i den mån av staten beslutade begränsningar inom byggnads- och kreditmarknaden icke förhindra deras fullgörande. Med anledning av åtagandena beviljade tillstånd och krediter förutsättas icke verka återhållande på övrig gängse bostadsproduktion i kommunen.

§ 9.

Kronan svarar för samtliga kostnader för lagfarts vinnande samt för tomtmätning, tomtkarta och sammanläggning.

Kommunalfullmäktige i Vingåkers kommun har för sin del godkänt avtalet.

Landstinget i Södermanlands län har inte funnit anledning till erinran mot det upprättade förslaget till avtal under förutsättning att tillfredsställande boll- och lekplaner kan anordnas på området. Enligt beredningens bedömning föreligger goda möjligheter härtill.

Om och i vilken omfattning någon del av området kan komma att tas i anspråk vid tillgodoseende av bl. a. i § 8 avtalsförslaget angivna bostadsändamål kan bedömas först i samband med en närmare bearbetning av vederbörande generalplan.

Departementschefen

Genom beslut den 30 december 1964 har Kungl. Maj:t uppdragit åt mentalsjukvårdsberedningen och byggnadsstyrelsen att projektera ett nytt skolhem i Vingåkers kommun avsett för undervisning och vård av pojkar med

komplicerad utvecklingshämning. Avsikten är att det nya skolhemmet, vilket är beräknat att omfatta 42 vårdplatser, skall ersätta den anläggning i samma kommun, som f. n. drivs av föreningen Sävstaholmsskolorna.

Mentalsjukvårdsberedningen har nu med Vingåkers kommun träffat preliminärt avtal, enligt vilket kommunen till kronan för ifrågavarande ändamål överlåter ett markområde på ca 150 000 m². Köpeskillingen utgör 150 000 kr.

Markområdet är något större än vad som i och för sig torde erfordras för skolhemmet. Vid projekteringen av skolhemsbyggnaderna bör därför undersökas om dessa kan placeras på sådant sätt, att en del av markområdet kan utnyttjas för den bostadsbebyggelse som kommunen skall svara för. Visar sig detta möjligt, bör ifrågavarande del av markområdet kunna återköpas av kommunen. Det föreliggande avtalet kan jag tillstyrka.

För ändamålet bör anvisas 150 000 kr. under investeringsanslaget Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklingshämning.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal med Vingåkers kommun angående förvärv av mark för ett skolhem i Vingåker;

b) till *Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklingshämning* på kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond, socialdepartementet, för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 150 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Anders Leion

**Investeringsplan för vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m.m.
budgetåren 1964/65 och 1965/66**

Sjukhus/Byggnadsföretag	Kostnadsram 1 000 kr		Medelsförbrukning 1 000 kr.		
	1/7 1963	1/7 1964	faktisk t.o.m. 30/6 1964	beräknad för	
				1964/65	1965/66
<i>I. Företag påbörjade före 1/7 1964</i>					
Slutredovisade:					
A. Byggnadsstyrelsen per 30/6 1963 . . .	73 455	—	72 175	—	—
Under budgetåret 1963/64	17 802	—	16 821	27	—
B. Medicinalstyrelsen per 30/6 1963	531	—	476	—	—
Under budgetåret 1963/64	2 630	—	2 591	—	—
Summa slutredovisade	94 418	—	92 063	27	—
<i>Psykiatriska sjukhuset</i>					
Renovering av vårdavdelningar	1 422	1 429	1 297	132	—
Renovering och utvidgning av lokaler för medicinskt centrum m. m.	737	746	721	25	—
<i>Ulleråkers sjukhus</i>					
Centralkök och rörelseterapi	4 840	4 840	3 299	1 541	—
Vårdpaviljonger M 11 och K 14, upp- rustning	260	260	247	13	—
D:o (medstn.)	824	838	702	122	14
Panncentral, rationalisering	1 000	1 025	591	434	—
Vårdenhet för mentalt sjuka barn och ungdomar	4 760	4 925	168	3 000	1 600
Vissa yttre arbeten till vårdenheten för barn m. m. samt till MC och MK 75	3 500	3 625	14	1 000	2 200
<i>Sundby sjukhus</i>					
Centralkök och tillbyggnad	1 650	1 600	1 546	54	—
Panncentral, rationalisering	425	425	374	51	—
Elarbeten 1960	36	36	6	30	—
<i>S:t Annas sjukhus</i>					
Administration och medicinskt centrum, ombyggnad	170	150	143	7	—
Elarbeten	86	86	69	17	—
<i>Karsuddens sjukhus</i>					
Sjukhusets uppförande	20 125	20 125	16 594	2 500	1 031
Smittrengningsanläggning	140	140	94	46	—
<i>Birgittas sjukhus</i>					
Panncentral, oljeeldningsinst.	230	230	215	15	—
Panncentral, rationalisering	385	385	351	34	—
Elarbeten 1961	160	165	27	138	—

Sjukhus/Byggnadsföretag	Kostnadsram 1 000 kr.		Medelsförbrukning 1 000 kr.		
	1/7 1963	1/7 1964	faktisk t.o.m. 30/6 1964	beräknad för	
				1964/65	1965/66
<i>Ryhovs sjukhus</i>					
Panncentral, rationalisering	705	675	654	21	—
Centralköket, modernisering	86	86	80	6	—
Vårdpaviljonger M 4 och K 3 renov. . .	3 185	3 085	3 049	36	—
Vårdpaviljong MK 3	6 100	5 850	4 941	700	209
Administration, ombyggnad	75	75	67	8	—
Elarbeten (685+180)	859	865	253	350	262
Vårdpaviljong M 3, renovering	3 425	3 425	157	2 000	1 268
<i>S:ta Gertruds sjukhus</i>					
Vårdpaviljong MK 1	5 100	5 100	4 385	600	115
Vårdpaviljong K 33, upprustning	885	885	827	58	—
Vårdpaviljong M 32, renovering	1 325	1 325	1 103	200	22
Provisoriska undercentraler	205	205	142	63	—
7 vårdavdelningar, upprustning	1 555	1 555	1 545	10	—
<i>S:t Olofs sjukhus</i>					
Arbetsterapi	930	930	864	66	—
Centralkök och tvätt, ombyggnad	400	400	354	46	—
Panncentral, utökning	310	310	289	21	—
Vägar, beläggning	110	110	92	18	—
Elarbeten	188	190	2	100	88
<i>S:t Lars sjukhus</i>					
Personalbostäder, modernisering	985	985	913	72	—
Vårdpaviljong 45, upprustning	1 700	1 650	1 574	76	—
Vårdpaviljong 42, upprustning	1 475	1 475	1 465	10	—
Arbetsterapi	1 600	1 505	1 463	42	—
Vårdpaviljong M 47, upprustning	1 850	1 850	1 754	96	—
Vårdpaviljonger MK 81 och MK 82	4 185	4 295	1 903	2 000	392
Vissa yttre arbeten till d:o samt MC och MK 1	3 300	3 400	453	900	900
Vårdpaviljong K 44, upprustning	2 240	2 165	1 925	240	—
Vårdpaviljong M 9, renovering	1 190	1 190	858	300	32
Panncentral, rationalisering	530	530	434	96	—
Elarbeten 1961	26	26	12	10	3
Vårdenhet för mentalt sjuka barn och ungdomar	4 400	4 530	60	2 200	2 200
Yttre arbeten till d:o	1 500	1 550	5	900	600
<i>Vipeholms sjukhus</i>					
Arbetsterapi	1 495	1 495	853	600	42
Vårdenhet för höggradigt psykiskt efter- blivna barn, inkl. yttre arbeten	2 580	2 590	2 298	200	92
Elarbeten 1961	185	185	93	92	—
<i>S:ta Maria sjukhus</i>					
Panncentral, pannbyte m. m.	1 005	1 005	954	51	—
Panncentral, kompletteringsarbeten	645	665	66	500	99
<i>S:t Jörgens sjukhus</i>					
Samlingssal m. m.	800	800	734	66	—
Vårdpaviljong MK 3	3 600	3 500	3 234	166	100
Vårdpaviljong MK 4	4 020	4 020	2 319	1 500	201
Arbets- och rörelseterapi, garage	4 760	4 760	3 016	1 500	244

Sjukhus/Byggnadsföretag	Kostnadsram 1 000 kr.		Medelsförbrukning 1 000 kr		
	1/7 1963	1/7 1964	faktisk t. o. m. 30/6 1964	beräknad för	
				1964/65	1965/66
Panncentral, rationalisering.....	385	385	278	107	—
Elarbeten 1961.....	115	115	23	92	—
<i>Restads sjukhus</i>					
Bostadshus för gift personal.....	760	760	756	4	—
Vårdpaviljong K 10, renovering.....	1 655	1 655	1 621	34	—
Värmeförsörjning, förbättringsarb.	475	475	402	73	—
Vårdpaviljonger M 15 och K 16.....	5 620	5 620	5 512	108	—
Panncentral, rationalisering.....	280	280	253	27	—
Vårdpaviljong M 5 renovering.....	1 830	1 830	1 797	33	—
Elarbeten.....	170	175	49	100	26
<i>Källshagens sjukhus</i>					
Panncentral, rationalisering.....	295	295	277	18	—
Vårdavdelningar, upprustning etapp II.	800	813	416	397	—
<i>Falbygdens sjukhus</i>					
Sjukhusets uppförande.....	27 000	27 000	25 949	800	251
Smittreningsanläggning.....	135	135	122	13	—
<i>Mariebergs sjukhus</i>					
Samlingssal m. m.	1 225	1 225	1 190	35	—
Vårdpaviljong M 1, renovering.....	3 860	3 950	554	2 700	696
<i>Mellringe sjukhus</i>					
Sjukhusets uppförande.....	35 000	35 000	33 171	1 000	829
Smittreningsanläggning.....	140	140	22	118	—
<i>Sjukhuset i Sala</i>					
Sjukhusets uppförande.....	27 000	27 000	21 142	3 500	2 358
Smittreningsanläggning.....	105	105	17	88	—
Elarbeten 1962.....	41	41	9	32	—
<i>Sätters sjukhus</i>					
Byggnad för servering och försäljning...	140	140	133	7	—
Vårdpaviljonger MK 2 och MK 3.....	4 500	4 500	4 236	200	64
Yttre arbeten till d:o.....	900	900	375	400	125
Vårdpaviljonger M 30 och K 31, renove- ring.....	2 080	2 080	2 034	46	—
Panncentral, upprustning.....	730	650	570	80	—
Värmeledningssystem, utbyggnad och förbättring.....	795	525	406	119	—
Elarbeten 1958.....	30	30	28	2	—
<i>Hälsinge sjukhus</i>					
Sjukhusets uppförande.....	34 000	34 200	27 632	4 500	2 068
Smittreningsanläggning.....	190	190	109	81	—
<i>Sidsjöns sjukhus</i>					
Värme- och varmvattensystem, upp- rustning.....	650	650	597	53	—
Hissar, upprustning.....	295	295	109	186	—
Varmvattenförsörjning, åtgärder för cen- tralisering.....	240	240	6	50	184
Elarbeten 1961.....	110	110	17	93	—

Sjukhus/Byggnadsföretag	Kostnadsram 1 000 kr.		Medelsförbrukning 1 000 kr.		
	1/7 1963	1/7 1964	faktisk t.o.m. 30/6 1964	beräknad för	
				1964/65	1965/66
<i>Frösö sjukhus</i>					
Panncentral	1 965	1 965	1 436	400	129
Avloppssystem, omläggning	625	625	133	450	42
<i>Umedalens sjukhus</i>					
Panncentral, upprustning	880	¹ 600	565	25	700
Elarbeten 1962	95	95	1	94	—
<i>Furunäsets sjukhus</i>					
Elarbeten 1962	105	105	2	103	—
Summa I				41 247	19 186
<i>II. Företag avsedda att påbörjas 1964/65</i>					
<i>Ulleråkers sjukhus</i>					
Elarbeten 1961—1963 (145+75)	220	230	40	150	40
Medicinskt centrum jämte forsknings- avdelningar, etapp I samt vårdpavil- jong MK 75	14 860	15 380	313	4 000	8 000
Vattenförsörjning	500	520	11	50	400
<i>Sundby sjukhus</i>					
Arbetsterapi	2 360	² 360	188	700	1 200
Elarbeten 1961	87	90	35	55	—
Vårdpaviljong K 14, upprustning	1 050	1 085	144	600	341
Yttre arbeten jämte anslutning till Strängnäs stads avloppssystem	2 650	² 650	112	1 200	1 200
Elarbeten 1963	760	785	—	200	500
<i>Birgittas sjukhus</i>					
Byggnad för omklädningsrum vid idrottsplatsen	155	160	2	135	23
<i>Ryhovs sjukhus</i>					
Rivning av vårdpaviljong K 2	250	260	—	260	—
<i>S:t Sigfrids sjukhus</i>					
Elarbeten 1963	125	130	—	70	60
<i>S:ta Gertruds sjukhus</i>					
Vattenförsörjning	775	800	21	300	479
Panncentral, komplettering och rationa- lisering	220	230	—	200	30
Rivning av vårdpaviljong M 2	100	105	—	105	—
<i>Gullberna sjukhus</i>					
Elarbeten 1963	50	50	—	50	—
<i>S:t Lars sjukhus</i>					
Vattenförsörjning	85	90	—	90	—
Medicinskt centrum jämte forsknings- avdelning samt vårdpaviljong MK 1	13 300	13 765	605	6 000	6 000
Markförvärv	240	240	—	240	—
Centralkök, om- och tillbyggnad	3 000	3 105	19	500	2 200

¹ Preliminär kostnadsram² Ny kostnadsram redovisas senare

Sjukhus/Byggnadsföretag	Kostnadsram 1 000 kr.		Medelsförbrukning 1 000 kr.		
	1/7 1963	1/7 1964	faktisk t.o.m. 30/6 1964	beräknad för	
				1964/65	1965/66
Kulvertanslutning av vårdpav. MK 83 och MK 84 m. m.	750	775	—	600	175
Elarbeten 1963.....	85	90	—	50	40
<i>Vipeholms sjukhus</i>					
Panncentral, rationalisering m. m.	1 250	1 295	62	500	600
Vägar, beläggning.....	320	330	—	250	80
Elarbeten 1963.....	180	185	—	100	85
<i>S:ta Maria sjukhus</i>					
Vägar, beläggning.....	335	725	—	25	400
Elarbeten 1963.....	315	325	—	150	175
<i>S:t Jorgens sjukhus</i>					
Vattenledningssystem, kompletterings- arbeten.....	290	290	—	100	50
Bostadshus för elever o. vikarier.....	1 390	1 500	69	900	500
Sjukhusområdets iordningställande, etapp I och II.....	580	600	18	200	382
Elarbeten 1963.....	135	140	—	90	50
<i>Restads sjukhus</i>					
Medicinskt centrum.....	3 435	3 555	141	600	2 500
Vårdpaviljong MK 1.....	3 750	3 880	—	700	2 500
Byggnad för omklädningsrum vid idrottsplatsen.....	—	1	—	10	140
<i>Källshagens sjukhus</i>					
Elarbeten 1961.....	250	260	10	200	40
<i>Mariebergs sjukhus</i>					
Elarbeten 1963.....	515	535	—	250	285
<i>Västra Marks sjukhus</i>					
Provisorisk vårdpaviljong.....	350	362	—	300	62
<i>Sätters sjukhus</i>					
Rivning av vårdpav. M 6 och K 7.....	150	230	—	100	100
<i>Sekundäravd. i Pärby</i>					
Avloppsreningsverk m. m.	375	390	—	200	190
<i>Sidsjöns sjukhus</i>					
Panncentral, rationalisering.....	440	455	40	300	115
Yttre avlopps- och dräneringsarbeten m. m.	880	910	—	300	600
Seriverings- och försäljningslokal samt byggnad för omklädningsrum vid idrottsplatsen.....	345	357	27	200	130
<i>Frösö sjukhus</i>					
Vårdpaviljong MK 13.....	4 335	4 490	199	1 800	2 400
Vårdpaviljong MK 12.....	4 975	5 150	—	500	3 000
Elarbeten 1963.....	165	170	—	70	100

1 Kostnadsram redovisas senare

Sjukhus/Byggnadsföretag	Kostnadsram 1 000 kr.		Medelsförbrukning 1 000 kr.		
	1/7 1963	1/7 1964	faktisk t.o.m. 30/6 1964	beräknad för	
				1964/65	1965/66
<i>Umedalens sjukhus</i> Elarbeten 1963.....	430	445	—	245	200
Summa II				23 645	35 372
<i>III. Företag avsedda att påbörjas 1965/66</i>					
<i>Ulleråkers sjukhus</i> Vårdpaviljong MK 76.....	—	1—	—	—	600
Väg till panncentral.....	—	1—	—	—	200
Elarbeten 1964.....	—	3 225	—	—	1 000
<i>Västra Ny sjukhus</i> Vattenrening.....	—	1—	—	—	200
Elarbeten 1964.....	—	40	—	—	30
<i>Ryhovs sjukhus</i> Elarbeten 1964.....	—	400	—	—	200
<i>S:t Lars sjukhus</i> Vägar inom västra sjukhusområdet, be- läggning.....	—	470	—	—	300
Elarbeten 1964.....	—	1 275	—	—	500
<i>Vipeholms sjukhus</i> Byggnad för samlingsal och kafé m. m. Elarbeten 1964.....	810 —	840 110	— —	— —	600 100
<i>S:ta Maria sjukhus</i> Elarbeten 1964.....	—	550	—	—	300
<i>Restads sjukhus</i> Panncentral m. m., kompletteringsät- gärder.....	—	420	—	—	200
Vattenförsörjning.....	—	1—	—	—	100
Elarbeten 1964.....	—	235	—	—	100
<i>Mariebergs sjukhus</i> Byggnader för rörelseterapi och garage jämfte vissa yttre arbeten.....	—	2 775	—	—	1 200
Elarbeten 1964.....	—	170	—	—	150
<i>Sätters sjukhus</i> Centralkök och tvättbytesförråd m. m., upprustning.....	380	240	—	25	125
<i>Olofsfors sekundäravdelning</i> Arbetsterapilokaler m. m.	—	485	—	—	400
<i>Hälsinge sjukhus</i> Byggnad för omklädningsrum vid idrottsplatsen.....	—	160	—	—	100
<i>Sidsjöns sjukhus</i> Elarbeten 1964.....	—	1 275	—	—	600

¹ Kostnadsram redovisas senare

Sjukhus/Byggnadsföretag	Kostnadsram 1 000 kr.		Medelsförbrukning 1 000 kr.		
	1/7 1963	1/7 1964	faktisk t.o.m. 30/6 1964	beräknad för	
				1964/65	1965/66
<i>Umedalens sjukhus</i>					
Yttre avlopps- och dräneringsarbeten m. m.	—	1—	—	—	500
Elarbeten 1964.....	—	1 825	—	—	600
<i>Furunäsets sjukhus</i>					
Elarbeten 1964.....	—	755	—	—	275
<i>Speciella arbeten</i>					
Smittreningsanläggningar vid vissa sjuk- hus.....	—	1—	—	—	1 500
Summa III				25	9 880
<i>IV. F.n. ej aktuella byggnadsobjekt</i>					
<i>Sundby sjukhus</i>					
Administration och medicinskt centrum, ombyggnad.....	—	—	65	—	—
Vårdpaviljong M 5, renovering.....	1 575	—	—	—	—
<i>Restads sjukhus</i>					
Bostad för överläkare.....	225	—	2	10	—
Summa IV				10	—
Summa I—IV				64 954	64 438

¹ Kostnadsram redovisas senare